

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Утвърдил:
Заместник-ректор по обучението
в ОКС "бакалавър" и
продължаващо обучение
(док. д-р Миланка Славова)

ПРОГРАМА

за Държавен изпит по Икономикс за
студентите от специалност „Макроикономика“ и
„Икономика“
Бакалавърска степен

София – 1700
Студ. град „Хр. Ботев“
Катедра „Икономикс“
Каб. 4013, тел. 81 95 470

2019 г.

АНОТАЦИЯ

Програмата е предназначена за студенти от специалност “Макроикономика” и “Икономика” - бакалавърска степен на обучение, които по учебен план се дипломират с полагане на държавен изпит. По своя обхват и структура учебното съдържание е ориентирано към курсовете по Микроикономика и Макроикономика на първо и второ равнище и към базисни концепции от специалните дисциплини от професионалния блок. Формулирането и детайлизирането на темите предполага, че студентите предварително са усвоили понятийния апарат и основните закономерности в икономическата теория и стопанската практика. Програмата дава възможност да се обвържат в единство знанията от фундаменталните и специалните учебни дисциплини и е логически завършек на цялостната подготовка на бакалавъра по “Макроикономика” и “Икономика”. Проблематиката е структурирана в четири раздела:

- I.** Въведение и основни принципи на икономикса
- II.** Микроикономика
- III.** Макроикономика
- IV.** Световна икономика

В първия раздел се разглеждат общите закономерности и проблеми, които стоят за решаване пред всяка икономическата система. Фундаменталните концепции за ограниченост на ресурсите, избора и неговата алтернативна цена са обвързани с принципите на икономическото мислене и рационалното поведение. Изясняват се основите и механизмите на функциониране на пазарното стопанство, мотивите и целите на пазарните субекти, количествените и качествените характеристики на пазарното им проявление.

Вторият раздел включва анализ на закономерностите, обуславящи поведението на микроикономическите единици – домакинства и фирми. Взаимодействието между тях се проследява на продуктовите и факторните пазари при наличието на различни пазарни структури. В резултат от това се извеждат условията за постигането на индивидуално и на общо пазарно равновесие. Анализират се и проблемите на функционалните и социалните дефекти на пазара и се обосновава необходимостта от държавна намеса на микроравнище.

Разделът по макроикономика разглежда в единство съвкупното поведение на различните групи стопански субекти и взаимодействието между тях в рамките на националното стопанство. Обект на изследване са макроикономическите процеси и възможностите за постигане на макроикономическо равновесие. Изследват се различните аспекти на икономическата нестабилност, както и принципите и инструментите на макроикономическата политика.

В четвъртия раздел се излагат проблемите и възможностите на функциониране на отворената икономика. Анализът включва търговските и валутните отношения между страните, процесите на интеграция, глобализация, икономически растеж и устойчиво развитие. Във всеки един от посочените проблеми се предполага “пречупване” на икономическата теория през призмата на съвременната практика и българската стопанска действителност.

Раздел I

Въведение и основни принципи на икономикса

Тема 1. Предмет, обхват и методи на икономикса. Основни проблеми на икономическата система

Обект и предмет на икономикса. Етапи на формиране на съвременната икономическа теория, основни школи. Основни раздели на икономикса. Функции, методология и изследователски инструментариум на икономикса. Позитивна и нормативна икономическа теория. Икономическа теория и икономическа политика.

Основни проблеми на икономическата система. Ограниченоност на ресурсите, избор и алтернативна цена. Основни принципи на икономическото мислене и рационалното поведение.

Граница и крива на производствените възможности. Закон за нарастващите алтернативни разходи. Закон за намаляващата възвръщаемост. Разделение на труда и специализация на производството. Абсолютни и сравнителни предимства.

Типове икономически системи – сравнителен анализ на ефективността. Икономически функции на съвременната държава.

Тема 2. Пазар и пазарен механизъм

Пазар и пазарни субекти. Видове пазари и пазарен механизъм. Пазарни структури – видове и критерии за класификация. Съвършена и несъвършена конкуренция.

Индивидуално и пазарно търсене. Закон и крива на търсенето. Детерминанти на търсенето.

Индивидуално и пазарно предлагане. Закон и крива на предлагането. Детерминанти на предлагането.

Пазарно равновесие – определение и динамика. Пазарен излишък и пазарен дефицит. Ефекти от нарушаването и възстановяването на пазарното равновесие. Спирала на пазарната реакция.

Свободен пазар и ценови контрол. Ефекти от въвеждане на минимални и максимални цени.

Тема 3. Еластичност на търсенето и предлагането

Определение за еластичност. Еластичност на търсенето. Ценова еластичност на търсенето. Измерване на еластичността - точкова и дъгова еластичност. Геометрична интерпретация на еластичността на търсенето към цената. Фактори, детерминиращи ценовата еластичност на търсенето. Ценова еластичност на търсенето и динамика на общия приход на производителя.

Доходна еластичност на търсенето. Нормални, малоценнни и превъзходни блага. Кръстосана еластичност на търсенето. Заместващи се и допълващи се блага.

Еластичност на предлагането. Геометрична интерпретация на еластичността на предлагането към цената. Фактори, детерминиращи ценовата еластичност на предлагането. Еластичност на предлагането в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен период. Еластичност на предлагането и пазарно равновесие.

Еластичност на предлагането и разпределение на данъчното бреме.

Раздел II

Микроикономика

Тема 4. Поведение на потребителя на пазарите на крайни продукти

Мотивация и детерминанти на потребителското поведение. Потребности, блага и полезност. Измерване и изменение на полезността. Кардинална и ординална полезност. Обща, средна и пределна полезност. Закон за намаляващата пределна полезност.

Потребителски излишък (рента на потребителя). Претеглена пределна полезност и равновесие на потребителя.

Криви на безразличие - свойства и пределна норма на заместване на благата. Пазарна среда на потребителя и бюджетно ограничение. Равновесие на потребителя и оптимален избор. Промени в бюджетното ограничение и равновесието. Крива "доход – потребление" и крива на Енгел. Крива "цена-потребление" и извеждане на кривата на търсене. Ефект на дохода и ефект на заместването при нормални, малооценни стоки и "стоки на Джифън".

Тема 5. Организация на бизнеса

Форми на организация на бизнеса. Фирмата като основна форма на организация на бизнеса. Функции и цели. Класификация и характеристика на фирмите от гледна точка на размера и собствеността. Институционални форми на организация на бизнеса: еднолични фирми, дружествени фирми, акционерни дружества. Характеристика на съвременната корпорация – отделяне на собствеността от капитала. Теория на мениджърската революция.

Тема 6. Производство и технологичен избор на фирмата

Производство, производствени фактори и резултати. Производствена функция.

Периодизация на производството по А. Маршал. Текущи и дългосрочни цели и решения на фирмата. Производствена функция в краткосрочен период. Общ, среден и пределен продукт – същност, графична интерпретация и зависимости. Закон за намаляващата пределна производителност на променливия фактор. Претеглена пределна производителност и равновесие на производителя.

Производствена функция в дългосрочен период. Изоквантни линии и пределна норма на техническо заместване. Бюджетно ограничение и изокоста. Равновесие на производителя. Условия за промяна в равновесието и избор на оптимални технико-икономически комбинации от производствени фактори. Крива "път на развитие" на фирмата. Технологичен прогрес. Възвръщаемост от мащаба на производството – видове и графичен анализ.

Тема 7. Разходи, приходи и печалба на фирмата

Производствени разходи. Експлицитни и имплицитни, икономически и счетоводни разходи. Производствени разходи в краткосрочен период. Общи, постоянни и променливи разходи – същност, графична интерпретация и зависимости. Средни и пределни разходи – същност, графична интерпретация и зависимости.

Разходи на фирмата в дългосрочен период. Обвивна крива на дългосрочните средни разходи и възвръщаемост от мащаба на производството.

Приходи на фирмата. Общ, среден и пределен приход. Динамика на приходите при съвършена и несъвършена конкуренция.

Печалба на фирмата. Нормална, счетоводна и икономическа печалба. Обща, средна и пределна печалба на фирмата. Условие за максимизиране на печалбата.

Тема 8. Предлагане на фирмата на съвършено конкурентен пазар

Фирма и пазарна структура. Характеристика на съвършената конкуренция. Поведение и предлагане на фирмата при съвършена конкуренция в краткосрочен период. Търсене на фирмения продукт, динамика на приходите и разходите. Максимизация на печалбата на фирмата. Минимизация на загубите на фирмата. Краткосрочно равновесие на фирмата и крива на краткосрочно фирмено предлагане. Предлагане в отрасъла и пазарна крива на предлагането.

Дългосрочно поведение и равновесие на фирма-съвършен конкурент. Отраслово предлагане при постоянни, нарастващи и намаляващи средни разходи. Съвършена конкуренция и икономическа ефективност.

Тема 9. Монополни пазари

Характеристика на монополните пазари. Предпоставки за формиране и разновидности на монопола. Поведение на чист монопол. Търсене на монополния продукт и динамика на общия и пределния приход на монопола. Пределен приход и еластичност на търсенето. Максимизация на печалбата на монопола в краткосрочен и дългосрочен период.

Монополна сила – същност и измерване. Ценова дискриминация – условия за провеждане и ефекти. Стратегии на монопола. Сравнение между монопол и съвършена конкуренция. Икономическа и социална цена на монопола. Регулиране на монопола.

Тема 10. Олигопол и монополистична конкуренция

Олигопол. Модели на олигопол. Картелни споразумения – същност и максимизация на печалбата. Модел на А. Курно. Модел на “пречупената крива на търсене” – максимизация на печалбата. Лидерство при определяне на цената. Ценаобразуване на база средни разходи плюс надбавки. Олигопол и икономическа ефективност. Отраслова концентрация. Хоризонтални, вертикални и конгломератни сливания.

Монополистична конкуренция. Продуктова диференциация, иновация и реклама. Равновесие на firma-монополистичен конкурент в краткосрочен и дългосрочен период. Монополистична конкуренция и икономическа ефективност.

Тема 11. Факторни пазари

Обща характеристика и структура на пазарите на производствени фактори. Фирмено търсене на един променлив фактор. Динамика на пределния приход от продукта на променливия фактор. Фирмена крива на търсене на променливия фактор. Правило за максимизация на печалбата на фирмата.

Поведение на фирмата при използване на два и повече променливи производствени фактора. Правило за максимизация на печалбата. Ефект на заместването и ефект на производствения резултат. Еластичност на факторното търсене.

Предлагане на производствени фактори. Доходи от производителното използване на ресурсите. Еластичност на предлагането и структура на дохода - икономическа рента и трансферно възнаграждение.

Ценообразуване на производствените фактори при съвършена конкуренция. Несъвършена конкуренция на факторните пазари. Монопсон и олигопсон. Ценаобразуване при несъвършена конкуренция.

Тема 12. Пазар на труда

Пазари на труда. Индивидуално и пазарно търсене на труд. Индивидуално предлагане на труд - ефект на дохода и ефект на заместването. Пазарно предлагане на труд. Равновесие на конкурентния пазар на труда. Работна заплата и производителност на труда. Диференциация в заплащането.

Търсене и предлагане на труд при несъвършена конкуренция. Монопсон. Равновесие при монопсон. Двустранен монопол на трудовия пазар. Профсъюзи и колективно договаряне. Икономически и социални ефекти от дейността на профсъюзите.

Теория за човешкия капитал. Основни измерения на човешкия капитал. Инвестиции в човешкия капитал и тяхната възвръщаемост. Състояние и тенденции в развитието на човешкия капитал в България.

Тема 13. Капиталов пазар и пазар на земята

Пазар на капитали. Видове капитал. Капитал и инвестиции на фирмата. Съвкупна и чиста възвръщаемост от капитала. Стойност на парите във времето и дисконтиране на капиталовите потоци. Обезценяване на капитала. Пределна ефективност на капитала и търсене на капитал. Пазарно търсене и пазарно предлагане на капитал. Равновесие на капиталовия пазар.

Търсене на заемни средства. Лихвен процент – детерминанти. Номинален и реален лихвен процент. Цена на доходоносните активи. Фондова борса и рисков капитал.

Земята като производствен фактор. Търсене, предлагане и равновесие на пазара на земя. Особености на ценообразуването на пазара на земя. Поземлена рента. Диференциална рента. Капитализирана рента. Оценка на алтернативните варианти за използване на земята.

Тема 14. Общо пазарно равновесие и икономикс на благосъстоянието

Частично и общо пазарно равновесие. Анализ на общото пазарно равновесие – елементарен модел. Общо равновесие в икономика на размяна. Равновесие в производството и потреблението. Конкурентно равновесие. Технологична ефективност и X – неефективност. Ефективност в разпределението. Оптималност по В. Парето.

Предимства и недостатъци на пазарния механизъм при съвършена конкуренция. Замяна на равенство и ефективност. Принцип на компенсацията. Икономикс на благосъстоянието – основни теореми. Функция на общественото благосъстояние – алтернативни възгledи. Оптимум в общественото благосъстояние.

Тема 15. Функционални дефекти на пазара и икономическа роля на държавата

Пазарни дефекти – обща характеристика и типологизация. Пазарни дефекти и загуба на обществено благосъстояние. Икономически функции на съвременната държава. Ефекти и дефекти от държавната намеса.

Външни ефекти – видове и графичен анализ. Интернализация на външните ефекти – коригиращ данък и коригираща субсидия. Теорема на Коус.

Асиметрия на информацията. Защита на конкуренцията на стоковия, трудовия и капиталовия пазар. Антимонополно регулиране. Теория за първото и второто най-добро решение. Регулиране на монополите в България. Демонополизация и последици за пазарите.

Чисти обществени блага. Смесени блага. Крива на търсене на обществени блага. Оптимално осигуряване с обществени блага – модел на П. Самуелсън. Обществен избор – методи и правила. Теорема на К. Ероу за невъзможността от ефективен обществен избор. Групи със специални интереси. Монополно поведение на бюрокрацията на квази пазара на обществени блага.

Тема 16. Социални дефекти на пазара и разпределение на дохода

Пазарни закономерности при разпределението на дохода. Разпределение на дохода според теорията за пределната производителност. Неравенство в разпределението на дохода – източници и измерване. Крива на Лоренц. Разпределение на богатството. Бедност и социално изключване.

Преразпределение на дохода – необходимост и бюджетни механизми. Данъчно облагане. Социални трансфери. Граници на преразпределението на дохода.

Раздел III

Макроикономика

Тема 17. Въведение в макроикономиката

Предмет и обхват на макроикономическата теория. Микроикономически основи на макроикономическата теория. Структуриране на макроикономическата система – реален и финансов сектор; частен, държавен (публичен) и външен сектор. Номинални и реални макроикономически величини.

Методи и инструментариум на макроикономическия анализ. Макроикономическа теория и макроикономическа политика.

Основни макроикономически проблеми: съвкупно производство, икономически растеж и икономически цикъл, заетост и безработица, цени и инфляция, външноикономически отношения.

Тема 18. Измерване на макроикономиката

Макроикономически кръгооборот. Реални и парични потоци. Съвкупни доходи и съвкупни разходи. Добавки и изземвания.

Брутен вътрешен продукт (БВП). Подходи за измерване на БВП: разходен, доходен и производствен. Добавена стойност и повторно броене. Производни показатели на БВП. Брутен национален продукт (БНП).

Предимства и ограничения на БВП като измерител на икономическата активност и благосъстоянието. Нетно икономическо благосъстояние. Номинален и реален БВП - ценови индекси и дефлатор на БВП.

Тема 19. Съвкупно търсене, съвкупно предлагане и макроикономическо равновесие

Съвкупно търсене. Крива на съвкупното търсене. Детерминанти на съвкупното търсене.

Съвкупно предлагане. Класически и кейнсиански подход. Съвкупно предлагане в краткосрочен период. Крива и фактори на краткосрочното съвкупно предлагане. Потенциален БВП и крива на дългосрочното съвкупно предлагане. Детерминанти на съвкупното предлагане.

Равновесие на съвкупно търсене и съвкупно предлагане. Видове макроикономическо равновесие: статично и динамично, циклично и нециклично. Динамика на макроравновесието при промени в съвкупното търсене и краткосрочното съвкупно предлагане.

Тема 20. Съвкупни разходи

Компоненти на съвкупните разходи - значимост и динамика. Потребителски разходи и спестявания. Функции на потреблението и спестяванията. Средни и пределни склонности към потребление и спестяване. Съвкупни функции на потребление и спестяване. Дългосрочни фактори на потреблението. Теория за жизнения цикъл на дохода. Теория за перманентния доход.

Инвестиционни разходи. Функция на инвестиционно търсене. Пределна възвръщаемост на инвестициите. Крива на инвестиционното търсене и фактори за нейното изменение. Независими и зависими инвестиции. Принцип на акселератора. Модели на акселератора при макроикономическа система, функционираща без и със закъсняващо действие.

Правителствени покупки. Функция на правителствените покупки. Фактори, влияещи върху правителствените покупки.

Износ, внос и чист износ. Функция и крива на чистия износ. Фактори, влияещи върху чистия износ.

Тема 21. Разходно равновесие и мултипликатор на независимите съвкупни разходи

Подходи за определяне на равновесието. Класически модел; Закон на Ж. Б. Сей. Кейнсиански модел. Сравнителен анализ.

Съвкупни разходи и реален БВП. Функция и крива на съвкупните разходи. Независими (автономни) и предизвикани (индуцирани) съвкупни разходи. Пределна склонност към разходи.

Разходно равновесие. Промени в разходното равновесие при изменения в независимите съвкупни разходи и в пределната склонност към разходи. Равновесие на изземвания и добавки. Парадокс на икономичността.

Мултипликатор - същност, механизъм на действие и ограничения. Статичен и динамичен мултипликатор. Инвестиционен мултипликатор на Дж. Кейнс. Мултипликатори в затворена и в отворена икономика.

Разходно равновесие и равновесие на съвкупно търсене и предлагане.

Тема 22. Пари и финансова система

Същност, функции и еволюция на парите. Парично търсене. Скорост на обръщение и количествена теория за парите. Кейнсиански модели на парично търсене – мотиви за предпочтение към ликвидност. Крива на паричното търсене. Монетаристки модел: търсене на реални пари.

Финансова система - финансови пазари и финансови посредници. Търговски банки – основни операции и баланс. Банкова система и предлагане на пари. Измерване на паричната маса. Парични агрегати. Видове резерви и резервни норми. Депозитен мултиликатор и създаване на пари. Парична база и парични мултиликатори. Крива на паричното предлагане.

Равновесие на паричния пазар. Промени в равновесието на паричния пазар.

Тема 23. Централна банка и парична политика

Централна банка - дейност и функции. Баланс на централната банка. Парична политика. Основни цели на паричната политика. Инструменти на паричната политика: минимални задължителни резерви, сконтов процент, операции на открытия паричен пазар, краткосрочни кредити и ломбардни заеми.

Видове парична политика. Влияние на паричната политика върху равновесното равнище на производството и застостта. Предавателни механизми на паричната политика – кейнсиански и монетаристки възглед. Ефективност и времеви лагове на паричната политика.

Паричен съвет – същност и принципи. Ефекти от въвеждането на паричен съвет в България.

Тема 24. Фискална политика

Същност, цели и инструменти на фискалната политика. Субекти на фискалната политика. Държавен бюджет. Данъчна система и бюджетни разходи. Фискална политика и съвкупно търсене.

Основни видове фискална политика. Целенасочена (дискреционна) фискална политика - инструменти, механизъм на действие и ефекти върху макроикономическото равновесие. Мултиликатори на правителствените покупки, данъците, социалните плащания и балансирания бюджет. Недискреционна фискална политика. Автоматични (вградени) бюджетни стабилизатори.

Структурен и цикличен бюджет. Бюджетен дефицит и бюджетен излишък. Методи за финансиране и граници на дефицита. Държавен дълг.

Фискална политика и съвкупно предлагане. Теория на предлагането и емпирични доказателства. Ефективност и времеви лагове на фискалната политика.

Фискална политика в отворена икономика. Неутрализиращ ефект на чистия износ.

Ефекти на стабилизационната фискална политика в България.

Тема 25. Общо равновесие на стоковия и паричния пазар

Пари, лихвен процент и съвкупно търсене. Лихвен процент и разходно равновесие. Условия и механизми за съгласуване на разходното равновесие с равновесието на паричния пазар. Влияние на промените в реалния БВП, паричното предлагане и лихвения процент.

Взаимодействие между парична и фискална политика. Алтернативни възгледи за фискално – паричното комбиниране. Изтласкващ ефект на правителствените покупки. IS-LM модел на едновременно равновесие на стоковия и паричния пазар. Разходни равновесия и крива IS. Равновесия на паричния пазар и крива LM. Промени в IS-LM равновесието под въздействие на паричната и фискалната политика.

Тема 26. Заетост и безработица

Заетост и безработица: същност и измерване. Население в трудоспособна възраст, активна и извънактивна работна сила. Видове безработица: текуща, структурна и циклична. Естествена норма на безработица и пълна заетост. Закон на Артур Оукън. Алтернативни теории за безработицата.

Динамика на заетостта и безработицата при твърди и гъвкави работни заплати. Доброволна и принудителна безработица. Икономически и социални последици от безработицата. Зависимости между макроикономическите равновесия на стоковия и трудовия пазар.

Състояние и тенденции на заетостта в България. Политика за стимулиране на заетостта.

Тема 27. Инфлация и очаквания

Инфлация: същност и измерване. Умерена, галопираща и хиперинфлация. Очаквана и неочеквана, балансирана и небалансирана инфлация. Видове инфлация според причините за нейното възникване: инфлация на търсенето, инфлация на разходите, инерционна инфлация. Кейнсианска и монетаристка теория за инфлацията. Икономически и социални последици от инфлацията.

Взаимозависимост между инфлация и безработица. Краткосрочна крива на Филипс. Адаптивни очаквания и дългосрочна крива на Филипс. Теория за рационалните очаквания.

Възможности и ограничения на антиинфлационната политика. Източници на инфлация. Антиинфлационна политика в България.

Тема 28. Икономически цикъл

Цикличност на икономическото развитие: същност и система от показатели. Основни фази на икономическия цикъл. Подходи към пофазисно структуриране на икономическия цикъл. Периодичност и продължителност на икономическите цикли.

Алтернативни концепции за икономическия цикъл: неокейнсианска, неокласическа, парично-кредитна и инвестиционна теория. Роля на мултипликатора и акселератора за цикличните колебания. Взаимозависимост между фазите на икономическия цикъл и промените в съвкупното търсене и краткосрочното съвкупно предлагане.

Тема 29. Икономически растеж и устойчиво развитие

Икономически растеж: същност, основни показатели и измерване. Основни фактори на растежа. Модели на икономически растеж. Типове икономически растеж. Ефективност и цена на икономическия растеж.

Устойчиво икономическо развитие – същност и система от измерители. Екологосъобразен икономически растеж и “дематериализация” на общественото производство. Усъвършенстване на системата за разпределение и преразпределение на доходите и ограничаване на бедността. Институционализиране на устойчивото развитие.

Икономически растеж и възможности за устойчиво развитие в България.

РАЗДЕЛ IV

СВЕТОВНА ИКОНОМИКА

Тема 30. Международна търговия и външнотърговска политика

Класически теории за международната търговия. Условия на търговия. Граница на възможното потребление. Теоремите на Хекшер-Олин и Столпер-Самуелсон. Парадокс на В. Леонтиев. Динамичен подход към теорията за международната търговия: теория за жизнения цикъл на продукта, междуотраслова и вътрешноотраслова търговия.

Свободна търговия и протекционизъм. Мита и митническа политика. Статичен ефект от митата и влияние върху благосъстоянието. Номинална и ефективна митническа защита. Нетарифни ограничения в международната търговия.

Тема 31. Международен валутен пазар

Организация и операции на валутния пазар. Видове валутни транзакции. Валутен курс. Равновесие на валутния пазар и валутен курс. Детерминанти на валутния курс в дългосрочен период: платежен баланс, паритет на покупателната способност, монетарен подход към валутния курс и баланс на портфолиото. Фиксирани и плаващи валутни курсове.

Международни валутни системи: Златен стандарт и Бретън-Уудска система. Система на управлявано плаване на валутния курс. Зависимости между валутния пазар и стоковия, финансения и паричния пазар.

Тема 32. Платежен баланс

Структура на платежния баланс. Счетоводна концепция. Специални записвания и статистическа грешка в платежния баланс. Автоматично уравновесяване на платежния баланс. Приспособяване чрез валутния курс, механизма на дохода и монетарния механизъм. Индуцирано приспособяване на платежния баланс. Пренасочване на разходите и промяна на разходите.

Монетаристки подход към приспособяването на платежния баланс. IS-LM-BP–анализ на фискалната и паричната политика при фиксиран валутен курс и при свободно плаващ валутен курс.

Тема 33. Европейска икономическа интеграция

Същност на икономическата интеграция. Регионална и субрегионална икономическа интеграция. Форми на икономическата интеграция – зона на свободна търговия, митнически съюз, вътрешен пазар, икономически и валутен съюз. Ефекти на икономическата интеграция.

История и етапи на европейската икономическа интеграция. Основни модели на европейската икономическа интеграция – Европейски съюз, Европейска асоциация за свободна търговия, Европейско икономическо пространство и др. Сравнителна характеристика между отделните модели и предимства от участието в тях.

Тема 34. Същност и функциониране на Европейския съюз

Същност, основни цели и критерии за членство в Европейския съюз (ЕС). Разширяванията на ЕС. Институции и органи на ЕС. Вътрешен пазар на ЕС. Общи политики и бюджет на ЕС. Политика за сближаване и структурни фондове на ЕС. Икономически и валутен съюз (ИВС) на ЕС. Предимства и предизвикателства от изграждането на ИВС. Критерии и етапи на присъединяване към Еврозоната. България и ЕС.

Тема 35. Регионализация и глобализация

Икономически регионализъм и икономическа глобализация. Икономическата глобализация и нейните последствия за икономическите дейности. Ролята на транснационалните корпорации в световното стопанство. Ефективност на макроикономическата политика в условията на глобализация. Пазарите на труда в условия на глобализация. Социални предизвикателства на глобализацията. Мястото на националната държава в глобалната икономика. Управление на глобалната икономика. Световната финансова и икономическа криза и необходимостта от глобално противодействие. Преосмисляне ролята на глобалните финансови институции.

ЛИТЕРАТУРА

A. ОСНОВНА

1. Микроикономика. Колектив, под ред. на проф. д-р Т. Спасов, Университетско издателство “Стопанство”, 2011.
2. Макроикономика. Колектив, под ред. на проф. д-р Т. Спасов, Университетско издателство “Стопанство”, 2010.
3. Миркович, К., Микроикономикс, Второ издание, Тракия-М, 2003.
4. Миркович, К., Макроикономика, Тракия-М, 2001.
5. Миркович, К., Международна икономика, Тракия-М, 2000
6. Статев, С., Ралева, С., Макроикономика, Издателски комплекс - УНСС, 2014
7. Савов, С., Гечев, Р., Иванова, В., Сотирова, Е., Световна икономика, Университетско издателство “Стопанство”, 2006
8. Сотирова, Е., Иванова, В., Световна икономика, Тракия - М, 2015
9. Георгиева, Е., Симеонов, К., Европейска интеграция, ИК-УНСС, 2014

10. Йотова, Л., Микроикономика, Второ издание, Издателски комплекс – УНСС, 2013.
11. Марикина, М., Макроикономика, „Нова звезда“, 2012
12. Кругман, П., Обстфелд, М., Мелиц, М., Международен икономикс – теория и политика, Издателски комплекс – УНСС, 2013
13. Samuelson, P., Nordhaus, W., Economics, Nineteenth Edition, McGraw-Hill Education, 2010.
14. Krugman, P., Wells, R., Microeconomics, Worth Publishers, 4th Edition, 2014.
15. Mankiw, G., Macroeconomics, Ninth Edition, Worth Publishers, 2016.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА

16. Мишкин, Фр., Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари, I и II част, Изд. „Изток-Запад“, София, 2014.
17. Стиглиц Дж., Свободното падане, ИК УНСС, С., 2011
18. Стиглиц Дж., Еврото, Изд. Изток-Запад, С., 2016
19. Blanchard, O., Johnson, D., Macroeconomics, Sixth Edition, Pearson, 2013.
20. Bourguignon, F., The Globalization of Inequality, Princeton University Press, 2015.
21. Cowen T., Alex Tabarrok, “Modern Principles of Microeconomics”, Worth Publishers; 3 edition, 2014.
22. Dornbusch R., St. Fischer and R. Startz, Macroeconomics, Twelfth Edition, McGraw-Hill Education, 2014.
23. Domenick Salvatore –International Economics, 11ed., Wiley, 2013
24. Frank R., Ben Bernanke, Kate Antonovics, Ori Heffetz, “Principles of Microeconomics”, Publisher: McGraw-Hill Education; 6 edition, 2015.
25. Goolsbee A., Steven Levitt, Chad Syverson, Microeconomics, Publisher: Worth Publishers, 2nd Edition, 2016.
26. Hyman, D., Macroeconomics, Sixth Edition, Prentice Hall, 2009.
27. Mankiw, G., Principles of Macroeconomics, Harvard University, Cengage Learning, Seventh Edition, 2015.
28. McConnell, C.; Brue, S.; Flynn, S., Microeconomics: Principles, Problems, & Policies, (McGraw-Hill Series in Economics), Publisher: McGraw-Hill/Irwin, 2014.
29. Moscati, I., Measuring utility: From the marginal revolution to behavioral economics, Oxford Scholarship Online, 2018.
30. O'brien, A. P. and Glenn P Hubbard, “Microeconomics”, Published by Pearson College Div, 6th Edition, 2016.
31. Parkin, M., Macroeconomics, Twelfth Edition, Pearson, 2016
32. Piketty, Th., Capital in the Twenty-First Century, Harvard University Press, 2014.
33. Sloman, J., Wride, A., Garratt, D., Economics, Ninth Edition, Pearson, 2015.
34. Stiglitz, J., The Euro: How a Common Currency Threatens the Future of Europe, W. W. Norton & Company; 1 edition, 2016.
35. Varian, Hal R., “Intermediate Microeconomics: A Modern Approach”, Publisher: W. W. Norton & Company, (Ninth Edition), 2014.
36. William J. Baumol, Alan S. Blinder, “Microeconomics: Principles and Policy 13th
37. Akcigit, U., Alvarez, F., Bonhomme, S., Constantinides, G., Diamond, D., Fama, E., Galenson, D., Greenstone, M., Hansen, L., Harald, U., James J H, 2017, The Past, Present, and Future of Economics: A Celebration of the 125-Year Anniversary of the JPE and of Chicago Economics, Journal of Political Economy, 125, 6, 2017.
38. Lorek, S., Spangenberg, J., Sustainable consumption within a sustainable economy - Beyond green growth and green economies, Journal of Cleaner Production, 63, 2014, 33-44.
39. Geissdoerfer, M., Savaget, P., Bocken, N., Hultink, E., The Circular Economy – A new sustainability paradigm?, Journal of Cleaner Production, 143, 2017, 757-768.

Ръководител катедра:

Проф. д.и.к.н. Стати Статев